

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Charakteristika školy se zřetelem k dané problematice	3
3. Řízení a realizace preventivních aktivit	4
4. Vzdělávání.....	4
5. Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů	5
6. Dlouhodobé cíle sledované školou.....	8
7. Prostředky k naplňování cílů.....	9
8. Plán akcí na školní rok 2018 – 2019	13
9. Stanovené oblasti sledovaných projevů rizikového chování žáků	14
10. Formy evidence projevů rizikového chování žáků školy:.....	15
11. Stanovení termínu vyhodnocení kvality působení programu.....	15

Příloha 1 Evaluace MPP

Příloha 2 Kvantitativní hodnocení MPP

Příloha 3 Čemu se vyhnout v případě výskytu problémů v chování

Příloha 4 Problematika šikany

Příloha 5 Bezpečnější používání internetu

1. Úvod

Minimální preventivní program (MPP) vychází z pokynů MŠMT, č.j.: 1454/2000 – 5. MPP je vypracovaný pro potřeby Základní školy v Písečné, má napomoci vytvořit pracovníkům školy podnětné prostředí pro výchovu a směřování žáků ke zdravému životnímu stylu a tím napomáhat eliminovat škodlivé jevy současné společnosti, jakými jsou závislosti fyzické i psychické, nezdravé mezilidské vztahy, v neposlední řadě pak i pomáhat v oblasti prevence rizikového chování žáků (zejména včasné zachycení projevů šikany).

Cílem MPP je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, rozhodovat se, umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Vedle snahy připravit žáky co nejlépe k dalšímu studiu je kladen důraz i na výchovné působení během vzdělávacího procesu.

Důležitým faktorem ve výchovném působení, který je jednou ze silných stránek školy, je její velikost. Jedná se o malotřídní venkovskou školu, ve které je navozeno domácí prostředí. Je tím zabezpečeno osobní poznání mezi učiteli a žáky i mezi žáky různých tříd navzájem. Tato situace velice kladně přispívá k osobní atmosféře ve škole a tím k lepší spolupráci mezi všemi zainteresovanými stranami ve škole.

2. Charakteristika školy se zřetelem k dané problematice

Základní školu, která má 4 třídy (I.-1. ročník; II.-2. ročník; III.-3. ročník; IV.-4. a 5.ročník), navštěvuje ve školním roce 2018 / 2019 celkem 64 žáků.

Hlavní základy MPP jsou na naší škole postaveny na dostatečné nabídce zájmových aktivit a na dostatečné informovanosti žáků, rodičů i pracovníků školy. Na ZŠ pracuje šest zájmových útvarů. „Aerobik“ pod vedením p. uč. Renáty Juříkové (DUHA Jeseník), „Angličtina pro nejmenší“ pod vedením p. uč. Jany Newton (projekt Škola pro všechny), „Sborový zpěv“ pod vedením p. uč. Soni Jarošové (projekt Škola pro všechny), „Sportovní hry“ pod vedením p. ředitelky Dany Brašíkové, „Deskové hry“ pod vedením paní učitelky Ivy Drochýtkové (DUHA Jeseník) a keramický kroužek, který vede občanka Písečné.

Do vedení kroužků ve škole se zapojili i občané Písečné. Tato skutečnost je známkou, že se škole daří být otevřenou ke spolupráci se širokou veřejností. Keramický kroužek pod vedením p. Kateřiny Pavlů využívá velmi dobře vybavenou školní keramickou dílnu.

Dále úspěšně spolupracujeme se ZUŠ Javorník, která zajišťuje výuku hry na hudební nástroje, sólový zpěv a dramatický obor v budově školy.

Práce ŠD se zaměřuje na výtvarnou oblast, za příznivého počasí na pobyt na školní zahradě a sportovním hřišti za školou. Žáci připravují s paní vychovatelkami dárečky a přáníčka k různým významným společenským i kulturním událostem jako jsou např. „Zápis prvňáčků, Den matek, Vánoce a Nový rok“. ŠD navazuje na školní celoroční téma a pořádá pro žáky zajímavé akce. Proto je jedno odpoledne v týdnu vyhrazeno pouze pro potřeby ŠD.

Na škole jsou integrováni čtyři žáci, někteří pracují podle Individuálního vzdělávacího plánu. Letos byly škole přiděleny finanční prostředky na práci dvou asistentek pedagoga, p. asistentka Renáta Plášková spolupracuje s vyučující 2. ročníku a Tereza Sedlářová ve spojených ročnících IV. třídy.

Pestrý život MŠ a ZŠ se daří úspěšně realizovat ve spolupráci s organizacemi, které chtějí být nápomocny při vzdělávání a výchově mládeže. Jako příklad uvádím Školskou a kulturní komisi při Radě obce Písečná a sdružení rodičů při ZŠ a MŠ.

Děti MŠ a ZŠ zajišťují kulturní a společenský program na všech akcích, které jsou pořádány obcí (např. Vítání nových občánků, Den matek, vystoupení pro seniory...).

Tento rok se naše škola zapojila do projektu na podporu našich žáků. Je to Škola pro všechny, jejíž administraci zajišťuje město Jeseník. Z těchto projektů jsou financovány kroužky, doučování žáků, vzdělávání pedagogů a tutorství.

Pedagog. Pracovníci	Zařazení	Třídnictví
Mgr.Brašíková Dana	ředitelka ZŠ	Bez třídnictví
Mgr.Soňa Jarošová	učitelka ZŠ	1. ročník
Mgr.Jana Newton	učitelka ZŠ	2. ročník
Mgr. Renáta Juříková	učitelka ZŠ	3. ročník
Mgr. Iva Drochýtková	učitelka ZŠ	4.a 5. ročník
Veronika Juránková	Vychovatelka ŠD	ŠD
Skřejpková Zuzana	vychovatelka ŠD	ŠD
Bc. Sedlářová Tereza	asistentka ped.	integrovaná žákyně ve 4. ročníku
Renáta Plášková	asistentka ped.	2. ročník

3. Řízení a realizace preventivních aktivit

Za realizaci MPP zodpovídá školní metodik prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů. Školní metodik prevence se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování MPP informuje zaměstnance školy a spolu s nimi pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

4. Vzdělávání

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí rizikového chování žáků spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence. Pro pedagogy podílející se na realizaci MPP je metodickým pomocníkem školní metodik prevence, který pro ně vyhledává nové informace a podněty.

5. Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

Cílem primární prevence je zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči zátěžovým a krizovým situacím, vést žáky k hledání správných řešení konfliktů, všimnout si a zaujímat správný postoj vůči nesprávnému chování a jednání, posilovat komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem (společné třídní schůzky), zvyšovat sebevědomí, sebeúctu i vzájemnou úctu, překonávat překážky, bránit se nudě smysluplným využíváním volného času.

Filosofii naší školy tvoří pilíř deseti zásad a pravidel stanovené ve Školním vzdělávacím programu:

1. Učíme se jeden od druhého.

„Pomáháme si navzájem, protože se tím více naučíme.“

2. Moje škola - moje pravidla.

„Kdyby škola neměla svá pravidla, tak by tu byl strašný hluk a nepořádek“

3. Učitel = partner, pomocník, rádce, ale je pro nás autoritou

4. Učíme se na základě zkušeností.

„Každá zkušenost je dobrá, i ta špatná.“

5. Smysluplnost + svobodná volba postupu práce + spolupráce = 3 S vnitřní motivace

6. Známkování nám bere vlastní smysl učení.

„Učíme se sami pro sebe.“

7. Škoda každého slova, které řekne učitel místo nás - dětí.

8. Učím se zodpovědnosti sám za sebe.

9. Dejte nám příležitost, abychom prožili radost z úspěchu.

10. Všichni se můžeme určité věci naučit, ale ne stejným způsobem a ve stejnou dobu.

„Každý potřebuje svůj čas“

Primární prevenci mají na starosti třídní učitelky a vychovatelky ve ŠD. Děti se setkávají s jednotlivými tématy především v hodinách Člověk a jeho svět. Využíváme různých organizačních metod výuky: samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, výklad, předávání informací, dramatickou výchovu.

1.stupeň – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

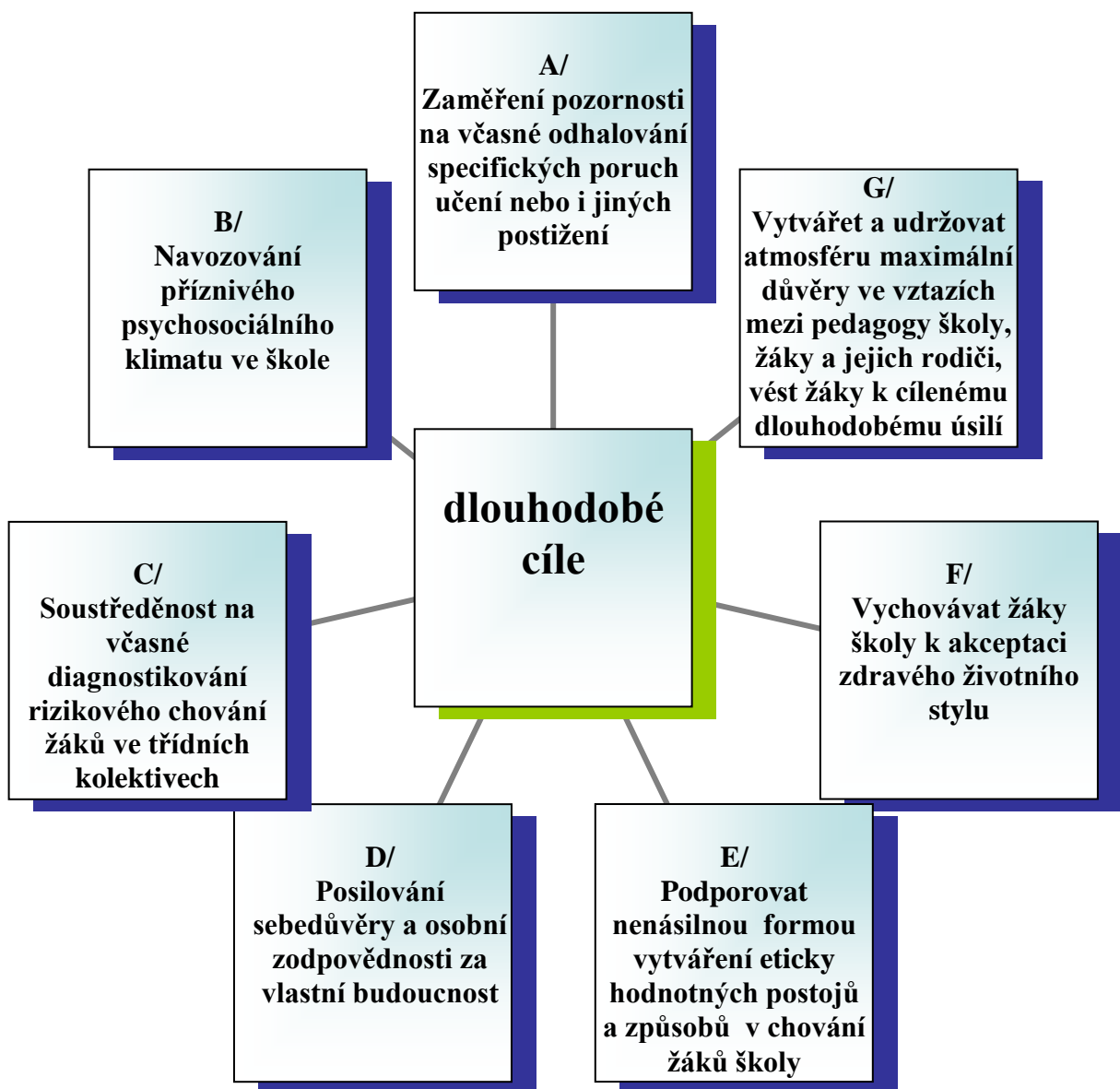
Předmět	Témata	Ročníky
ČAJS	Ochrana dítěte před návykovými látkami Odmítání návykových látek	4.,5
ČAJS, Sloh	Vztahy mezi lidmi - kamarádství Chování mezi lidmi – fyzický kontakt	1.
ČAJS, Sloh	Nebezpečí zneužití slabšího a mladšího	4.,5., 1.
ČAJS, Čtení	Brutalita ve filmech a seriálech	4.,5.
ČAJS	Podobnost a odlišnost lidí - barva pleti	1.
ČAJS, Sloh	Konflikty mezi lidmi	4.,5., 1.
ČAJS	Prospěšnost a škodlivost přírodních látek	4.,5.
ČAJS	Dar od cizího člověka jako možný zdroj škodlivých látek	1.
ČAJS	Sexuální zneužívání	4.,5.
ČAJS	Vliv stravování na zdraví člověka	4.,5., 1.
ČAJS	Sexuální chování - pocity, představy, touhy	4.,5.
ČAJS	Konflikty v mezilidských vztazích	4.,5., 1.
ČAJS, Vv	Ochrana dítěte před návykovými látkami Odmítání návykových látek	4.,5.
ČAJS	Energetická potřeba organismu	4.,5.
ČAJS	Etika dospívání - tělesný vzhled	4.,5.
ČAJS	Linky důvěry - krizová centra	4.,5., 1.
Peer program	Problematika šikanování	4.,5.

Školní vzdělávací program: začlenění průřezového tématu

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV					
Charakteristika okruhu	Charakteristika: porozumění sobě samému a druhým; zvládnání vlastního chování; utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni; rozvíjení základních dovedností komunikace a spolupráce; získání základních sociálních dovedností při řešení různých situací; podporování dovedností týkajících se duševní hygieny				
	1.	2.	3.	4.	5.
Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace;	Integrace do ČJ – LV Čtyři přání	Integrace do ČJ – LV - Čtyři přání	Integrace do předmětu Čj -LV Čtyři přání	Integrace do předmětu Čj - LV Čtyři přání	Integrace do předmětu Čj-LV Čtyři přání
Hygiena	Integrace do předmětu Čajs – učivo o člověku	Integrace do předmětu Čajs – učivo o člověku	Integrace do předmětu Čajs – učivo o člověku	Integrace do předmětu Čajs – učivo o člověku	Integrace do předmětu Čajs – učivo o člověku
Kreativita	Integrace do předmětu VV,PČ-celoroční tématická výzdoba školy	Integrace do předmětu VV,PČ-celoroční tématická výzdoba školy	Integrace do předmětu VV,PČ-celoroční tématická výzdoba školy	Integrace do předmětu VV,PČ-celoroční tématická výzdoba školy	Integrace do předmětu VV,PČ-celoroční tématická výzdoba školy
Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace;	Integrace do ČJ,TV hry na stmelení nebo poznání kolektivu	Integrace do ČJ,TV hry na stmelení nebo poznání kolektivu	Integrace do ČJ ,TV hry na stmelení nebo poznání kolektivu	Integrace do ČJ ,TV hry na stmelení nebo poznání kolektivu	Integrace do ČJ ,TV hry na stmelení nebo poznání kolektivu
Kooperace a kompetice;	Integrace do všech předmětů Tvorba a dodržování pravidel chování a hodnocení	Integrace do všech předmětů Tvorba a dodržování pravidel chování a hodnocení	Integrace do všech předmětů Tvorba a dodržování pravidel chování a hodnocení	Integrace do všech předmětů Tvorba a dodržování pravidel chování a hodnocení	Integrace do všech předmětů Tvorba a dodržování pravidel chování a hodnocení
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti;	Integrace do všech předmětů Naučit se řešit konflikty v kolektivu	Integrace do všech předmětů Řešení konfliktů v kolektivu	Integrace do všech předmětů Řešení konfliktů v kolektivu	Integrace do všech předmětů Řešení konfliktů v kolektivu	Integrace do všech předmětů Řešení konfliktů v kolektivu
Hodnoty, postoje, praktická etika	Integrace do všech předmětů Vysvětlení práv a povinností	Integrace do všech předmětů Dodržování práv a povinností	Integrace do všech předmětů Dodržování práv a povinností	Integrace do všech předmětů Dodržování práv a povinností	Integrace do všech předmětů Dodržování práv a povinností

6. Dlouhodobé cíle sledované školou

Výchovné úsilí školy vede k takovému působení na žáky, aby v nich byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových chvílích života přijmout nejvhodnější řešení nastalé situace. Cílem tedy je ve spolupráci s rodinou vychovat člověka schopného samostatných rozhodnutí, zodpovědného, prosociálního, člověka, který si přeje dobro lidí kolem sebe, integrovaného, schopného vstupovat do pevných životních a rodinných vztahů.

7. Prostředky k naplňování cílů

Nadále budeme spolupracovat s institucemi, které se zabývají primární specifickou prevencí (Policie ČR, HZS, zdravotní sestra, PPP Jeseník, okresní metodik prevence atd.) Pro snadnější komunikaci mezi rodiči a učiteli je možno využít e-mail, webové stránky školy nebo mobilní telefony.

- Celoroční spolupráce s MŠ v oblasti metodické a organizační podle plánu pracovních porad a pedagogických rad. Případné včasné jednání s rodiči dětí o podmínkách odložení školní docházky (vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, vyšetření odborným lékařem jako nezbytný podklad k rozhodnutí o odložení školní docházky)

Termín: celoročně

Zodpovídá: ředitelka školy, vedoucí učitelka MŠ

- zabezpečení plné kompetentnosti pedagogů prvního stupně školy k posouzení vhodnosti doporučení žáků k vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny (formou akreditovaných proškolení minimálně v rozsahu - práce s žáky se specifickými poruchami učení)

Termín: dle nabídky akreditovaných vzděl. institucí

Zodpovídá: ředitelka školy

- Zahájení činnosti „Zájmových útvarů“: **17. září 2018**

Termín ukončení náboru žáků: do 14. 9. 2018

Zodpovídají: vedoucí zájmových útvarů

- Aktivní spolupráce s rodiči tzv. problémových žáků - metodická pomoc při výchově, kontakty na odborníky.

Zodpovídá: kontakt s rodiči - třídní učitelé

kontakt s odborníky - **ředitelka školy**

- Tvořivá práce školní družiny

Zodpovídají: vychovatelky ŠD

- Aktivní spolupráce školy s Pedagogicko-psych. poradnou v Jeseníku a OSPOD, oddělením soc. prevence při řešení projevů rizikového chování žáků - využívání konkrétních negativních projevů v chování žáků k výchovnému působení.

Termín: aktuálně v konfliktních situacích

Zodpovídá: ředitelka školy, třídní učitelky

- Osobní příklad všech pracovníků školy

Termín: průběžně

Zodpovídají: pedagogičtí i provozní pracovníci

- Zařazení tematiky zneužívání návykových látek, následků jejich držení a případné distribuce do seznamování žáků s řádem školy na začátku školního roku – podrobný komentář k příslušnému ustanovení řádu ve vztahu k pobytu žáků v areálu školy a k jejich vystupování na veřejnosti - hodnocení chování žáka na veřejnosti ve vztahu k "Vnitřnímu metodickému pokynu ke sjednocení klasifikace a hodnocení žáků"

Termín: září 2018

Zodpovídají: třídní učitelé

- Citlivý a dostatečně diferencovaný přístup k žákům, umožňující i slabším zažít motivující pocit úspěšnosti

Termín: průběžně

Zodpovídají: pedagogičtí pracovníci

- Vyvážené užívání výchovných opatření - vyváženost ve frekvenci užívání ocenění a opatření k posílení kázně

Termín: průběžně

Zodpovídá: kontrola - třídní učitelé (viz. povinnosti třídních učitelů)

- Zařazení tématických bloků v rámci vyučování s využitím dostupných učebních pomůcek a techniky:

Termín: průběžně

Zodpovídá: vyučující uvedených předmětů

- Kontrola využití Schránky důvěry a neprodlené řešení případných upozornění žáků na jevy nežádoucím způsobem ovlivňující život školy, případně pobyt konkrétních jednotlivých žáků ve škole.

Termín: průběžně

Zodpovídá: ředitelka školy, třídní učitelky, vychovatelky ŠD

- Otevřenost školy veřejnosti - permanentní možnost kontaktu rodičů s vedením školy

Termín: průběžně

Zodpovídá: ředitelka školy

- Pravidelné informování rodičů o stavu průběžné klasifikace a hodnocení chování, vždy po čtvrtletní pedagogické radě - stejná informace (písemná) pro rodiče nepřítomné na třídních schůzkách v měsících září, listopadu a dubnu

Termíny: viz. výše

Zodpovídá: třídní učitelé

- Třídní schůzky dvakrát ročně za přítomnosti žáka. V případě bezkonfliktního chování může být forma schůzek: e-mailový kontakt, telefonický rozhovor, dotazník spokojenosti

Termíny: listopad, duben

Zodpovídá: třídní učitelé

- Písemná zpráva pro rodiče v úvodu školního roku s informacemi o organizaci školního roku, termínech prázdnin, konzultačních hodin, přidělení třídnictví, telefonních čísel do školy, nabídkou zájmových útvarů pro školní rok, provozem školní družiny atd.

Termín: první týden září 2018

Zodpovídá: ředitelka školy

- **Vzdělávací akce pro rodiče v rámci projektů.**
- Aktualizace nové záložky na webových stránkách školy – Prevence. Osvěta v oblasti prevence rizikového chování žáků pro veřejnost a především pro rodiče žáků.

Termín: průběžně

Zodpovídá: správce webových stránek, školní metodik prevence

- Uskutečnění Školy na zkoušku pro budoucí prvňáky a jejich rodiče - seznámení rodičů, mimo jiné také s minimálním preventivním programem školy

Termín: duben, květen, červen

Zodpovídá: ředitelka školy s učitelkou budoucích prvňáků

8. Plán akcí na školní rok 2018 – 2019

Název akce	pořadatel	Termín	účast zaměstnanců
Obecní oslava	ŠKK+škola	15.září	Vši
Přespolní běh	Okres.k. – Lipová	září,říjen	RJ+ as.p.
Beseda pro veřejnost	Škola + Green Life	Září	Vši
Sportovní akce	Škola – SR	Říjen	Vši
Lampiónový průvod	ŠKK + děti	Říjen	dobrovolně
Drakiáda	ZŠ	Říjen	Vši
Sportovní akce	Škola – SR	Listopad	Vši
CČČD – 1. čtení	ZŠ a MŠ	Listopad	Vybraní žáci
Plavecký výcvik	ZŠ	listopad-únor	Vši
Zpíváme koledy	Školní kolo	Listopad	SJ
Mikulášská nadílka	Svaz žen + škola	Prosinec	Vši
Zdobení stromečku	Škola + školka	Prosinec	Vši
Zpívání na schodech	Škola + rodiče	Prosinec	Vši
Vánoční besídky	Škola + rodiče	Prosinec	Vši
Cvičení v přírodě	Škola	Prosinec	Vši
Taneční soutěž	Škola - SR	Prosinec	RJ +Vši
Sportovní akce	Škola – SR	Leden	Vši
Divadlo pro děti	Škola + ŠKK	13.ledna	Vši
Lyžařský kurz 5.r.	ZŠ +ZŠ Lipová	Leden,únor	ID+externí
Recitační soutěž	Školní kolo	Únor	ID
Sportovní akce	Škola – SR	Březen	Vši
Vynášení Morany	Škola + školka	březen dopoledne	Vši
Výstava knih	Škola	Březen	Vši
Dopravní soutěž	Škola – SR	Duben	Vši
Průkaz cyklisty	BESIP	Duben	ID + 4.r.
Den pro Zemi	škola	Duben	Vši
Pěvecká soutěž	Školní kolo	Duben	SJ
Výlet s rodiči	ZŠ + ŠKK	14. dubna	Vši
Sportovní soutěž	Škola	Květen	Vši
Akademie	Škola + školka	13.května	DB + Vši
Čtenářská soutěž	Meziškolní kolo	Květen	RJ + Vši
Den dětí	Superman-Supermanka	Červen	Vši
Cvičení v přírodě	Škola	Červen	Vši
Školní výlet	Škola	Červen	Vši
Projektový den	Škola	Červen	Závěr celor.tématu
Olympijský den	V ZŠ Supíkovice	Červen	Vši
Setkání málotřídek	ZŠ Kobylá	Červen	Vši
Táhneme za jeden provaz	Soutěž IZS	Červen	RJ+ a.p.

9. Stanovené oblasti sledovaných projevů rizikového chování žáků – pro potřeby vyhodnocování kvality působení programu

Od roku 2007 je na naší škole zřízena **schránka důvěry**, do které se žáci svěřují s nejrůznějšími problémy. Více se dále budeme zaměřovat na problém šikany, který je podrobně rozepsán v příloze č.4.

Pro potřeby vyhodnocování kvality působení programu budou sledovány zejména tyto dvě nejdůležitější oblasti rizikového chování žáků :

+ ŠIKANA

+ PC, TV, VIDEO

Dále jsou to:

+ ZÁŠKOLÁCTVÍ

+ PSYCHICKÉ TÝRÁNÍ, ZNEUŽÍVÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ

+ ZÁVISLOST - ALKOHOLISMUS, KOUŘENÍ, DROGY

+ PATOLOGICKÉ HRÁČSTVÍ (GAMBLING)

+ VANDALISMUS

+ XENOFOBIE, RASISMUS, INTOLERANCE, ANTISEMITISMUS

10. Formy evidence projevů rizikového chování žáků školy:

Evidence v rámci dokumentace školy :

Třídní učitelé poskytují vždy jedenkrát ročně (v červnu) souhrnné údaje o projevech rizikového chování žáků ostatním pedagogům školy pro potřeby vyhodnocení úspěšnosti programu. Souhrnné údaje obsahují aktuální počty projevů rizikového chování žáků podle jednotlivých sledovaných kategorií (dle bodu 5 tohoto programu) ve srovnání s rokem předešlým.

Ředitelka školy uchovává zápisy z výchovných komisí a průběžně informuje ostatní pedagogy o závěrech jednání.

11. Stanovení termínu vyhodnocení kvality působení programu

Hodnocení kvality působení programu proběhne jedenkrát během školního roku - v rámci závěrečné pedagogické rady v měsíci červnu.

Zodpovídá : školní metodik prevence

V Písečné 13.9.2018

Mgr. Dana Brašíková
školní metodička prevence, ředitelka školy

Evaluace MPP

Obsah evaluačních postupů:

1. evaluace plánování minimálního preventivního programu školy
2. evaluace průběhu preventivních aktivit
3. evaluace výsledků preventivních aktivit

1. Evaluace plánování MPP

Charakteristika cílové skupiny – osob, na které je směřován MPP: cílovou skupinou jsou žáci

Základní školy v Písečné. Ve svém celku se jedná o skupinu osob s poměrně nízkou mírou rizika výskytu projevů rizikového chování. Z tohoto důvodu je minimální preventivní program školy zaměřen na primární prevenci.

Primární prevence zahrnuje:

a) výchovné působení na žáky během vyučování v jednotlivých předmětech, kde rozhodujícím prvkem úspěšnosti jsou pedagogové, kteří svými životními postoji vedou přirozenou cestou ke zdravému životnímu stylu

b) zážitkové sociální učení, pravidelné volnočasové aktivity, vícedenní kurzy, spolupráce s odborníky v sociální a zdravotní problematice a všechny ostatní aktivity popsané v MPP směřující k tomu, aby se žáci naší školy vyvíjeli ve společensky integrované osobnosti se schopností stát se dobrými a harmonickými členy společnosti a dobrými rodiči.

c) spolupráci s rodiči a zákonnými zástupci žáků, spočívající v jejich informovanosti o primární prevenci a dění ve škole

d) poradenství poskytované přímo ve škole nebo ve spolupráci se specializovanými zařízeními

K dosažení kladných výsledků primární prevence je dále potřebné:

- mít stabilizovaný personální tým složený z pracovníků školy
- mít vytvořen dlouhodobý plán působení na žáky v rámci primární prevence MPP

2. Evaluace průběhu preventivních aktivit

a) výchovné působení pedagogů

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast rodinné a společenské výchovy
- oblast sociálně-právní

vyučovací předměty, kde zvláště je potřeba dbát užití preventivních témat: výchovy obecně, český jazyk, člověk a jeho svět.

b) výchovné působení školy mimo výuku

- pravidelné akce jednotlivých tříd (kurzy, zážitkové, výtvarné, sportovní aktivity přirozeným způsobem motivující k prevenci rizikového chování jedince i kolektivu)
- volnočasové mimoškolní aktivity (zájmové kroužky, zájmová umělecká činnost)
- spolupráce s odborníky
- jednorázové a nepravidelné akce zařazované dle potřeby

Očekávané výsledky vyplývající z MPP

- osvojení si zdravého životního stylu
- posilování sebedůvěry a volných vlastností, asertivní chování
- umění odmítat
- vytváření etických norem chování
- zodpovědnost v samostatném rozhodování
- sociální kompetence, akceptování a tolerance k nedostatkům druhých
- respektování individuality druhého

Proměnné, sledované a vyhodnocované v rámci evaluace MPP:

- školní prospěch (včetně výsledků celostátně zadávaných srovnávacích testů v oblasti úrovně poskytovaného vzdělání)
- projevy chování během pobytu ve škole
 - schopnost zařazení se do kolektivu
 - schopnost empatie
 - schopnost asertivity
 - otevřenost a komunikativnost v řešení problémů
- četnost výskytu projevů rizikového chování
- postoje a hodnoty důležité pro zdravý životní styl
 - vztah ke společenství
 - hodnota tělesného a duševního zdraví
 - úcta k odlišnosti druhého

3. Evaluace výsledků preventivních aktivit

Hodnocení průběhu realizace programu – výstupy evaluačního procesu

a) sběr dat formou testů, dotazníků otevřených i uzavřených, volných výpovědí ... v časově krátké době pružné získání názorů účastníků o přínosu akce pro ně samé

b) zhodnocení vlivu konkrétní části (proměnné) primární intervence na cílovou skupinu (zhodnocení prospěchu, sociálního klimatu, posunu v postojích, v hodnotových systémech),

zhodnocení provede:

- pedagogové v rámci výchovně vzdělávacího procesu při pedagogických poradách školy

c) hodnotící zpráva jako součást výroční zprávy školy

Čemu se vyhnout v případě výskytu problémů v chování

1) **Nepopírejte problém**

2) **Neskrývejte problém**

Někdo se za takový problém stydí a tají ho. Aby se dokázal v situaci lépe orientovat a citově i rozumově ji zvládat, měl by si naopak o problému s někým důvěryhodným a kvalifikovaným pohovořit. Měl by také hledat spojení.

3) **Neobviňujte partnera**

Na to, abyste si vyřizovali s druhým rodičem dítěte staré účty a navzájem se obviňovali, není naprosto vhodná doba. Minulost se změnit nedá, budoucnost naštěstí často ano.

4) **Nezanedbávejte sourozence dítěte**

Sourozenci problémového dítěte jsou více ohroženi, problémem v rodině trpí a Vaši péči a Váš zájem potřebují.

5) **Nezanedbávejte bezpečnost dalších lidí v domácnosti, zejména malých dětí**

6) **Nefinancujte zájmové činnosti neprospívající žákovu chování, tzn. nepodporujte v počítačových hrách, které ho akorát podněcují k agresivnímu chování**

7) **Nedejte se vydírat**

8) **Nevyhrožujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit**

9) **Vyhněte se fyzickému násilí**

Fyzické násilí většinou nevede k cíli. Často jen vytváří v dítěti pocit ukřivdění, vede k sabotování snah rodičů a k útekům.

10) **Nejednejte chaoticky a impulzivně**

11) **Do nekonečna neustupujte**

Požadavek, aby lidé, kteří berou drogy, do vašeho bytu nechodili, je rozumný.

12) **Nedělejte zbytečně "dusno"**

Problematika šikany

Definice pojmu

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj než o čin. Dominantní znak šikany – **bezmocnost oběti**.

Neoddělitelnou součástí problému je **skupinová dynamika**.

Varovné signály šikany pro rodiče

- dítě nemá kamaráda
- nechutí jít do školy
- střídá různé cesty do školy a ze školy
- ztráta chuti k jídlu, neklidný spánek
- ztráta zájmu o učení
- výkyvy nálad, odmítá se svěřit, co ho trápí
- žádá peníze, často „ztrácí“ své věci
- přichází domů vyhladovělé, s potřhaným oblečením, s poškozenými školními pomůckami
- nedokáže uspokojivě vysvětlit svá občasná zranění (odřeniny, modřiny, popáleniny)
- je nečekaně agresivní vůči sourozencům
- trpí zdravotními potížemi (bolesti hlavy, břicha, bolesti jsou někdy simulované)
- zdržuje se většinou stále doma

Co tedy dělat?

Připusťme, že několik výše uvedených signálů ve vás vzbudí určitě podezření, že by mohlo jít o šikanování vašeho dítěte. Znovu podotýkáme, že ideální stav nastane, když se vám dítě svěří. Pochvalte ho, povzbud'te, rozptyl'te jeho obavy o tom, že žaluje. Vyzvedněte naopak jeho sílu a odvalu sdělit tyto závažné skutečnosti. Přesvědčte ho, že mu chcete pomoci a to potom musíte dodržet. Vyslechněte vaše dítě, dejte najevo, že jeho informace berete vážně (i když se vám mohou zdát malicherné či nepodstatné).

Odložte veškerou práci, není nic důležitějšího, než situace vašeho dítěte. Poskytněte

dítěti veškerou podporu. Pochopitelně, že odlišíte např. běžnou klukovskou šarvátku od skutečné šikany.

Konkrétní kroky

- Zjistěte přesně – pozor – „nevyslychejte jako vyšetřovatel“ – co, kdy, kde se odehrávalo, kdo další byl přítomen.
- Společně vytipujte svědky, kterým dítě ještě důvěřuje, o kterých ví, že nestojí na straně agresora a věří, že mu mohou pomoci.
- Poskytněte dítěti veškerou ochranu (např. při cestě do školy a ze školy, i za cenu, že se budete uvolňovat z práce).
- Poskytněte dítěti dostatek péče, více s ním komunikujte
- Znovu dítě ubezpečujte, že udělalo dobře, že vám vše sdělilo, mluvte s ním více než dříve.

Zhodnoťte a to velice kriticky, co mohlo vyvolat stav, který skončil šikanou.

Neobviňujte pouze školu, nastavte si „zrcadlo pravdy“. Neomlouvejte sami sebe, ani své dítě.

Se svým zjištěním se v první fázi dítěti nesvěřujte, ale připravujte nápravu.

Bezpečnější užívání internetu

Pro školní výuku i zájmovou činnost se internet využívá ke zjišťování mnoha potřebných údajů. Vedle pozitivních stránek užívání internetu se setkáváme i s negativy, mezi něž patří šíření virů, nebezpečí zneužití osobních dat, možnost kontaktu s nežádoucím jedincem nebo s nevhodnými informacemi. Nebezpečí závislosti na počítači se může projevit závislostí na e-mailové nebo chatové komunikaci, počítačových hrách. Prostřednictvím diskusních skupin (chatů) a elektronické pošty jsou děti ohroženy možnými pachateli pedofilních forem sexuálního a komerčního zneužívání. V poslední době je nutné se vážně zabývat prevencí kyberšikany – týrání prostřednictvím sociálních sítí internetu, elektronické pošty a mobilních telefonních sítí.

Nemálo dětí sleduje pornografii, dětské formy nevyjímaje, na internetu. Přístup k internetu je velmi jednoduchý – děti mohou využívat připojení se z počítačů v domácnosti, ve škole, v internetových kavárnách a v klubech.

Některé děti a mladí dospívající lidé se stávají závislými na internetu a jeho žádaných stránkách. Klesá jejich schopnost komunikovat s opačným pohlavím. Dochází k redukci komunikace na pasivní prohlížení obrázků internetu. Přitom tvrdá pornografie může za určitých okolností vést až k násilnému chování a k problémům v intimním životě. Nelze opominout i nebezpečí přetížení organismu při dlouhodobém sezení u obrazovky monitoru s nebezpečím poškozování páteře, zraku a dalších negativních dopadů na zdraví. U malých dětí hrozí i poškození kůry CNS.

Proto je potřeba směřovat preventivní opatření ve smyslu upozornění na nebezpečí, které může hrozit při komunikaci cestou internetu k dětem, rodičům i k širší veřejnosti. Je nutno věnovat pozornost poučení dětských uživatelů o bezpečném používání internetu.

Pravidla pro děti k bezpečnějšímu používání internetu lze využít ve vyučovacích předmětech: pracovní činnosti, prvouka, vlastivěda, český jazyk – slohový výcvik.

Pravidla pro děti k bezpečnějšímu užívání internetu

1. Nikdy nesděluj adresu svého bydliště, telefonní číslo domů nebo adresu školy, kam chodíš, jména a adresy rodičů a rodinných příslušníků i jejich telefonní čísla do práce, někomu, s kým se seznámíš prostřednictvím internetu.
2. Pokud se neporadíš s rodiči, neposílej nikomu po internetu fotografii, číslo kreditní karty nebo podrobnosti o bankovním účtu a vůbec žádné osobní údaje.
3. Nikdy nikomu, ani nejlepšímu příteli, neprozrad' heslo nebo přihlašovací jméno své internetové stránky nebo počítače.
4. Nikdy si bez svolení rodičů nedomlouvěj osobní schůzku s někým, s kým se seznámíš prostřednictvím internetu.
5. Nikdy nepokračuj v chatování, když se ti bude zdát, že se tam probírají věci, které tě budou přivádět do rozpaků nebo tě vyděsí. Vždy o tom řekni rodičům.
6. Nikdy neodpovídej na zlé, urážlivé, nevkusné nebo hrubé e-maily. Oznam to rodičům.
7. Nikdy neotvírej soubory přiložené k elektronickým zprávám, pokud přijdou od lidí nebo z míst, které neznáš. Mohou obsahovat viry nebo jiné programy, které by mohly zničit důležité informace a významně poškodit software počítače.
8. Vždy řekni rodičům o všech případech nepříjemných, vulgárních výrazů na internetu, totéž platí pro obrázky s vulgární tematikou.
9. Vždy buď sám/a sebou a nezkoušej si hrát na někoho, kým nejsi.
10. Vždy pamatuj na následující pravidlo a chovej se podle něho: jestliže některá webová stránka bude obsahovat upozornění, že je určena jen pro dospělé nebo jen pro lidi od určitého věku, musí se to respektovat a ti, kteří nevyhovují kritériím nemají takovou stránku otvírat.
11. Domluv se s rodiči na pravidlech používání internetu a poctivě je dodržuj. Především se domluv, kdy můžeš internet používat a jak dlouho.
12. Pro vždy si zapamatuj další pravidlo: když ti někdo na internetu bude nabízet něco, co zní tak lákavě, že se to nepodobá pravdě, nevěř mu – není to pravda.
13. Jestliže na internetu najdeš něco, o čem jsi přesvědčen, že je to nelegální, oznam to rodičům.